

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Nobilitata memoria. Ant. Strad.

THEOGNIDIS,

PYTHAGO-

RÆ, PHOCYLIDIS, TYR
TAEI, SOLONI, ET ALIORVM

POEMATA GRAECA.

Seminarij S. Henerici.

I T E M:

HOMERIPVGNA RANA

RVM ET MVRIVM, SINGVLA, VT

Lector eruditus, et candidus fatebitur,

accuratè, & perspicue redditæ

carmine Latino

A

M. HIERONYMO OSIO

Turingo P. L.

VITEBERGÆ EXCVDE,
bat Lauretius Schuenck.

Anno 1563.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

NOBILIBVS, A C S T R E,
N V I S E T D O C T R I N A C L A R I S S : D.
Venceslao à Wresowitz, & in Byſſitz
Consiliario Imperatoris Ferdinandi, &
Cubiculario Sereniss: Principis Ferdinan-
di, Austriae Archiducis &c: & Fratri hu-
ius germano D. Sebاستiano in
Tauchouit'z & Kystra, D N.
& Patronis suis colendis
Hieronymus O.
fius. S. D.

V. Æ sunt causæ pre-
cipue, quare in literis
multos versari debere
sapientes existiment,
Agnitio videlicet ve-
ri Dei, & felix Rerū
publicarum administratio, quarum poste-
rior prioris finis rectè perhiberi potest:
Etenim ab initio propterea propicius Des-
us voluit genus humanum congregari, vt
inter se alter alterum doceret de pietas-
te, de veris officijs virtutum, &c. Creato-
re & conseruatorе hominum & omniu-
rerum, de miserijs huius vitæ, de spe futu-
ri seculi, alijsque rebus ad eternę salutis pos-
sessionem

ſectionem cognitu necessarijs. Et hi exigu
congressus postea creuerunt, vt maiores
coetus in vrbib. coirent, donec ad Regno
rum Imperiorumque constitutionem ven
tum est.

Hæ administrationes omnes à Deo id
circo ab initio institutæ sunt, et idcirco ab
eiusdem benuola nobis clementia seruā
tur, vt ipſi seruiant, vt in Iefaiā de Eccles
ia dicitur : Reges erunt tui nutritores.
Iam id manifestum est sine doctis & intel
ligentibus viris in mediocrib. Rebus pu
blicis parum rectè administrari. Eō au
tem Magistratus fuerunt beatores, diu
niorēsque, quod, qui eos gererent, docti
ores & peritores erant, & quod plus in fa
cientiæ inuestigatione profecissent. Eorū
demum consilia, eorumque conatus salu
tares fuerunt, si accessit diuina benedictio,
sine qua nihil, etiam inter eos, qui palmā
virtutū præstantiæ, aut sapientiæ sibi me
ritò vindicarent, felix ex omni parte fuit.

Plurimum certè debent omnes Respu
blicæ bonis literis, quod quam suaviter,
quam pulcrè, quam eleganter Callimachus
his versibus i Hymno in Apollinem scri
pto indicat :

διδέκτημα; Νυσσητα πέδω λέισουσιν Ἐλαῖα;
ἢ λίπος ἀπόλλωνος ἀποσάζουσιν ἔθρατ
ἢ λ' ἀντίλη πανάκειαρ, γνῶσει δὲ ὁκερ ἐκφναι
πρώκες ἔραζε πέσωσιν ἀκήρια πάντεγένοντο.

Affirmat de vertice Apollinis fras.
grantissimum balsamum stillare. Quibus
verbis ostendit, omnia ibi esse secunda, vs.
bi bonę artes coluntur, dominari leges, res
Etē distribui honores, seruari æqualitatem
contractuum, retineri dominia rerum, as
micitias et mutuas conuersationes, florere
pacem, quam oleæ significatione veteres
ornabant. Quid, quæso, hoc statu est ius
cundius? erit certè omnium summum bono
num, si modò id, quod summum bonum
est, adsit, videlicet vera agnitio & celebra
tio diuini nominis. Tale fuit decus totius
orbis terrarum vrbs Ierosolyma, cuius gu
bernator summus ipse Deus fuit.

Iam hoc fateamur, literarum quoque
studia esse necessaria, ad veram doctrinā
de Deo conseruandam, & quasi fasciolas,
quibus inuolutus est tenellus puer, noster
Redemptor. Quanta fuerūt instructi dos
ctrina Prophete, Sacerdotes et Apostoli?

Certè citius abolebuntur pietatis semis
na,

na, si Ecclesiæ doctores excolere sese dis-
ciplinis honestis desinent. Ita neque alios
rectè erudire, neque ipsi rectè discere pos-
terunt, nisi fontes inspiciant, quos in lingua
Hebræa, Græca & Latina fenuari
diuinitus constat.

Semper vero & apud omnes gentes
P O E S I S in honore fuit. Nihil enim
est dulcius, quod vehementius animos ho-
minum percellat, & quasi extra se se rapi-
at, quam sonorum, elegans, argutum &
castum carmen, quo vel diuinæ laudes re-
citantur, aut res gestæ heroum celebran-
tur, quod ipsum Musarum proprium est
officium, ut verissimè à Theocrito ī Cha-
ritibus scriptum est.

τει τότο Διός κύριος μέλει, οὐ τάσιδοῖς,
Σμνῆναθανάτος, Σμνῆν δγαθῶν κλέα ἀνθρώπων

Quantum Ethnica vetustas Homeri
co poëmati tribuerit, notissimum est, præ-
terea extat grauissimum iudicium Basilij
de Poematibus Homeri & Hesiodi, πᾶσα
μὴν ἐποίκοιος, inquit, τῷ θεῷ μήρω καὶ οἰστόνῳ
πετῆδῃ ζωανθρώπῳ. Athenienses Poema Ho-
meri annuatim populo recitari publicè cu-
rârunt. Pausanias autor est se in Helicone

opera Hesiodi in plumbo insculpta vidis-
se: ac Græci hunc Poetam soliti erant edi-
scere, quemadmodum nostri pueri certas
preces ediscunt. Habuerunt etiam vel me-
diocres Poetæ suos Mœcenates ac Patro-
nos omnibus temporibus in familijs sum-
morum Principum, à quibus & in hono-
re habitū fuerunt. Simonidem & Aeschis-
lum Hieron Princeps Syracusarum ma-
gnifecit. Anacreontem Teium Polycras-
tes in delitijs habuit. Eurypides apud
Archelaum Macedonem vixit et claruit.
Antigonus Macedonum Rex Aratum
Solensem coluit. Quanti Augustus Cæ-
sar Virgilium fecerit, sermonibus & mos-
numentis doctissimorum virorum cele-
bratum est. Hæc eò commemooro, vt, que
dignitas Poeseos omnibus seculis fuerit,
ostendam. Etsi verò illis summis artificiis
bus me nequaquam an numero, tamen in-
ter eos me libenter refero, qui, quantum
in hoc genere indefesso studio imitationis
possunt, illud omne ad bonas & sanctas
res carmine illustrandas conferunt. Re-
tissimè enim facere illi existimandi sunt,
qui co fine studia literarum colunt, vt sine
vñui

visui & ornamento Ecclesiae Christi, et rebus publicis. At contra deridendi & execrandi potius, quam fouendi sunt, qui solam delectationem et voluptates in literis quaerunt, aut ijs abutuntur, ut plerique Poetarum (de ijs, qui grauia & vtilia posteris tradiderunt, non loquor) quorum perniciosa potius, quam vtilis, cum iuuentuti, tum alijs erit lectio.

Quare magis celebrabimus eos, qui sacras odas scripsierunt, vtiles pijs metibus, ut Nazianzenum, Nonnum, Apollinas rem. Se omnia, lusus lascivii, aut scurriles infectiones ingenuos homines non deleant. Musæ, vt supra dictum est, castitatem ac grauitatem amant, ac honestatem a Poetis requirunt: Spurcitem & oblicetatem odio prosequuntur. Quamobrem hoc dedi operam, vt mea Musæ Deum sanctum & autorem omnis sapientiae celebret: eo consilio recens aliquorundam Græcorum Poetarum scripta Latino cartagine accuratè reddidi, ac typis impressa publicavi. Quia verò veteribus Poetis visitatum fuit ex ordinibus Principum diligere Patronos fautores, quorum autoritate Poemata

mata commendarentur, secutus exemplū
illorum, quos imitandos sumpsi, v. Excel-
lentiarum auspicio, Nobiles ac clarissimi
viri, hoc opus edere volui, quod acerri-
mum studium v. ex : in omnium artium
ac disciplinarum genere, eximius amor et
ga literas et earum Professores, grauissimū
iudicium de summis rebus, cum alijs vir-
tutibus, quibus eminetis prorsus, uno o-
nium ore, et eorum quidem maximē, quo-
rum iudicia nos meritō admiramur, suspi-
cimus, ac sequimur, in inclyta gente Boic-
mica prædicatur. Non dubito itaque,
quin et has meas lucubrations ea sitis ac-
cepturi voluntate, & clementia, qua bo-
nas artes omnes prosequimini.

Offero ergo V. excellentijs mearum
operarum opus qualemque, meque &
mea studia . V. ex: debita cum obseruans
tia reverenter commendo, ac oro Deum
æternum Patrem Domini nostri Iesu
Christi, vt Vestræ ex: clementer Spi-
ritu suo sancto regat, tueas-
tur, & conseruet.

A M E N.

CANDIDO LECTO:

R I S.

CVM præter alios autores Grecos, & Theognis
dis sentencias ijs enarrarem adolescentibus, qui
me priuato præceptore utuntur, & horum aliquos ad
artem Poëticam proclives, ac idoneos esse uena ipsos
rum ostenderet: ut ad exercitia Poëtica meo eos ex-
emplo eò magis incitarem, Theognidis, aliorumq;
Græca Poëmata Latino carmine ita quidem uerti, ut ex-
uerba, & sentencias autorum, quātum omnino fieri pos-
tuit, diserte & perspicue expreſſerim, ut non dubitem
candidum, ac eruditum Lectorem fassurum esse, meare
uerſionem uel commentarij loco in hos scriptores esse
posse.

Quinto uero labore opus fuerit ante, quam
hoc præstare potuerim & propter obscuritatem sen-
tentiarum, & confusioneam earundem farraginem
uerum sensum assequi, ac perſpicue reddere, lector
res peritos artis Poëticæ, ac candore, & iudicio præ-
ditos iudices facio. Adeo autem suaves, ac plenas do-
ctrine sentencias Theognis, Pythagoras, Phocylides,
& reliqui tradiderunt, ut de eis iure dici illud Horatij
posse uideatur: Omne tulit punctum, qui miscuit utile
dulci.

Hec Poëmata cum ego, quo potui, Dei beneficio,
carmine perſpicue reddiderim, spero hunc meum labo-
rem adolescentibus literarum studiosis gratum, ac utili-
lem fore. Vale candide Lector, & meas has lucubra-
tiunculas qualescumq; boni consule.

imo nini's libere pauca cfer
& confuse. — N. m. s.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

ΤΥΡΤΑΙ

τὸν δὲ διοφεύγοντα μεν ὅμῶς νέοι, οὐδὲ γέροντες,
ἀργαλέως δὲ πόθῳ τάσσα κέκηδε πόλις.

καὶ πάλιν θεοὺς ιεροὺς παῖδες φύεις ἀνθεώποις ἀρίσταις,
καὶ παῖδας παῖδες νεοῦς θεούς θεοὺς δέξοπίσω.
οὐδέ ποτε κλέος ἐθλῷ ἀπόλλυται, οὐδὲ ὄνομα αὐτῷ,
ἀλλὰ οὐδὲ γῆς πρᾶγμα ἐώργηνεται ἀδάνατος.

ὅμητες οὐδὲ παῖδας θεούς θεούς δέλεσθε.
οἱ δὲ φύγοι μεν καὶ ταχα τακτεγέθεοις θεοῖς αὐτοῖς,
νικήσας δὲ ἀρχαικῆς ἀγλαοῦ εὐχῆς θεοῖς,
πάντες μὲν θεοῖς θεοῖς γένοι; οὐδὲ παλαιοῖ,
πολλὰ δὲ τοθπνὰ παθωμέρχεται εἰς αἰδίων.
γηράσκωμεν δέ σαοῖς μεταπρέπει, οὐδέτε οὐδὲ αὐτοῖς
θλάπτει, οὐτε αἰδίσθε οὐτε δίκης διθέλει.

πάντες δὲ φύεις θεοῖς θεοῖς γένοι, οἵτε κατ' αὐτοὺς
εἴκαστοις Χωρίς, οἵ τε παλαιότεροι.
ταῦτας οὖν οὐδὲ αὐτὴς ἀρετῆς εἰς ἀκρότητα
παράσθια, θυμόν μὲν μεθιεῖς πολέμου.

τοῦ αὐτοῦ, οὐ κατέλιπ.

Μέχρις τακτάκειστε, κότε ἀλκιμοὶ ἔξεπεθυμόρ,
φύετε, οὐδὲ αἰδίσθε αὐτοῖς πορικτούνας
οὐδὲ λίγων μετείντε, φύεις εἰρήνη δὲ δοκεῖτε
τίθετε, ἀτὰρ πόλεμος γαῖας ἀπαγγεῖχετε.

καὶ οὐδὲ ποθυκώμενοι οὐσατε ἀκονθιστώ.
τιμῆντε γάρ δέ, ιεροὺς ἀγλαοὺς αὐτοῖς μάχεσθε
γῆς πέρι, ιεροὺς παῖδας, καριδίκες τε ἀλόχοι.

θυμόν

Hoc dolor acris agit iuuenes pereunte, senesq;
 Vrbs desiderio totaq; tacta gemit.
 Busto cuius honos manet, & sua fama nepotes,
 Naturumq; genus sera propago trahit.
 Nec decus huic clari perit illo nominis aeo,
 Quo, cum terra legit, nescius ille mori est.
 Quem Mars præstantem, atq; ausum huius adire tam
 Pro patriæ orbe neci, progenieq; dedit. (multus,
 Effugit hæc quod si post acta pericula mortem,
 Victorem meriti gloria quanta manet?
 Hanc iuuenum magno dignatur honore, senumq;
 Turba, bonisq; orcum pluribus usus adit.
 Hunc senio curant conseruum, ac lacerare ciues
 Nolunt, & tribuunt iusq; fidemq; viro.
 Cedunt huic iuuenes uicini, huic cana senectus
 Sponte locum, & sedem, cum uenit ille, suam.
 Astius ergo decet superare cacumina laudis,
 Præsentiq; geri pectori Martis opus.

Alia Tertii, sive Callini.

Quo uirtus uestra usq; iacet, uigor unde redibit
 O iuuenes, hostem nil tolerare pudet?
 Ebria mens adeo est, ut uos in pace putetis
 Nunc positos, bellis cum loca nulla uacent.
 Ergo quis aduersum nunc arma capesset in hostem,
 Et mittet moriens ultima tela manu?
 Laus est pro patrijs armari maxima regnis
 Adserat ut natos, coniugijq; decus.

ΤΥΡΤΑΞΙ

Λυσμένεστίρ. Νάνταρε δέ ποτὲ ἔως τῷ, ὅπποτε κέρδη
 μοῖρα δὲ ἐπικλάσσωστὸν ἀλλά τις ἴδιος ἵππος,
 ἔγχθι ἀναγόμενος, οὐδὲν τὸν ἀναίδητον ἀλκιμού
 ἔλσεες τὸν πρῶτον μιγνυμένον πολέμον. (ἢ τοῦ
 οὐ γάρ κως θάνατόν γε φυγῆμι εἰμαρεμένομον δέκιμον
 ἄνδρος, οὐ δέ προγόνωρ δὲ γῆρας ἀναίτωρ.
 πολλάκι σκιοπῆτα φύγον οὐδὲν δέπομον ἀκόντωρ
 ἔρχεται, εὖ δὲ σίκερα μοῖρα κίχνην θανάτον.
 ἀλλὰ δὲ λόγοι οὐκέτι πάντας δέματος φίλοι,
 τὸν δὲ διλίγουσανάχα οὐδὲν μέγας λίνη πάντη.
 λαζαρίδης ξύμπαντες πόντοι κρατορέοφρον θεοῖς
 θυντούσκοντος, γάρωρ δὲ ἄξειτος ἀμανέστηρ.
 πόλισθρον γάρ μιν πύργον εὖ διφέναλμοισιριθρόστηρ,
 ἔρδεια γαρέρ πολλῶν ἄξεια μοῶν θεών.

ΤΟῦ αὗτοῦ.

Αλλὰ θρακοὶ θεοὶ γῆρας ἀνίκητον γῆρας ἔστε,
 θερσῆτε, οὐδὲν τοιούτος αὐτοῖς αὐτοῖς ἔχετε.
 μὴ δὲ ἀνδρῶν πλιθῶν δέματονεπε, μηδὲ φοβεῖσθε,
 ἴδιος δὲ τὸν προμάχοντας τὸν ἄντερ ἔχετε.
 ἐχθράκην λίνην τυχάνειν θέμελος, θανάτον δὲ μελανίας
 αὐγαῖστηρι παῖδες θελίοιο φιλασθεῖτε.
 Τοῦ γῆρας ἀρεταῖς πολυδικέρυτος ἔργος ἀρίστηλοι,
 εὖ δὲ δρυγάνων ἐδάκτης ἀργυραλέτης πολέμοις.
 ιηδοὺ μεταξε φενγόντωρ τε διωκόντωρ τὸν γήραντο,
 ὡνέοι ἀμφοτέρωρ δὲ εἰς κόρον κλάσατε.
 οἵ μεν γῆρας τολμῶσι πάντες ἀλλήλοισι μίσοντες,
 ἐστοντος δὲ τοιούτων οὐδὲν προμάχους οἴνοι.

παυρός

Mors alias, non bella gerat licet, imminet ultrò,
 Cum Parcae statuunt, quem uoluere, diem.
 Muniti clypeo robustum pectus abeno
 Obijcant hastas, cum furor arma mouet.
 Lege licet nulli fatorum euadere mortem,
 Sit soboles superæ stirpis alumna licet.
 Forte minus belli, & stridencia tela per auræ
 Qui fugit, hunc presum mors necat atra domi.
 Sed nec amore pari urbs, nec desiderio excipit illum,
 Laudem ceu populi totius alter habet.
 Vrbs desiderio quo tota iacente laborat,
 Hunc & semideis annumerare solet.
 Ceu turrim ante oculos altam quem penè tuentur,
 Nam multi poterant quæ minus, unus obit.

Alia Tyrtei.

Que uos esse probent genus Herculeum, edite uires,
 Vobis ira Iouis nulla recusat opem.
 Agmine stipatae ne formidate cateruas,
 Dirigite in primos ærea scuta uiros,
 Temnire nunc animas, uitamq; efflare sub auræ,
 Quas radij illustrare Sole micante, iuuet.
 Martis opus dubio ferri lacrymabile casu
 Nostis, et hunc pugnas que iubet ira sequi:
 Sepe fugam uisi dare, sepe reducere palmaria
 Estis, utroq; labor uos saturasse potest.
 Ergo manent casus cunctis qui uiribus omnes,
 Et, quos primus habet communis ordo, petunt:

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

PHILIP. MELANTH.

Mus breuis & saliens in gurgite Rana palustri,
Dum nulla causa prælia stulta cident:
Fulmineo pugnas Iouis ira fragore diremit,
Et tandem fugiens agmen utrumq; perit:
Sic modo dira serunt ex bellis bella Tyranni,
Nec res, sed cœcos armat utrinq; furor.
Pestiferiq; magis Thebana Sphinge Sophistæ
Verba uenenato friuola felle linunt.
Aspicit hæc uindex oculis Deus omnia iustis,
Nec, graue cum sparget fulmen, inermis erit.
Gnate Dei bonitate tua mala tanta leuato,
Et serues cœtus Christe regasq; pios.

ERRATVM.

Pag. A. facie 15. Versu 18. lege pro iam d...

Pag: B. facie 12. post Distichum tertium adde
hos uersus.

Tanta uiro nulli contingunt, quanta quis optat,
Fert impossibili sape labore malum.

